

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

הפרקליטות הצבאית - אופיה ומהותה

הפרקליטות הצבאית אמונה על אכיפת הדין כלפי חיילי צה"ל שביצעו עבירות בעלות זיקה לשירותם הצבאי. לאחר החקירה במצ"ח, התיק מועבר לתביעה הצבאית לבחינת החומר הראייתי וקבלת החלטה בדבר הגשת כתב אישום והעמדה לדין של החייל. עו"ד אסף דוק מסביר על אופיה ומהותה של הפרקליטות הצבאית וכן מדוע חשוב כל כך להיוועץ בעורך דין צבאי בסמוך לאירוע.

התפתחות הפרקליטות הצבאית בישראל

הפרקליטות הצבאית של היום התפתחה מהשירות המשפטי בארגון ההגנה, שבו מונו תובעים וסניגורים והוקמו בתי דין כדי לספק ייעוץ משפטי למשרתים בארגון. כשצה"ל הוקם, מוזג השירות המשפטי לתוך השירות המשפטי של צה"ל ועם הזמן עבר התקנון שיפור וניסוח מחדש וחוק שיפוט חדש המתאים לצבא הסדיר. תיקונים לחוק המשפט הצבאי התקבלו בהדרגה, והתביעה הצבאית הפכה לפרקליטות הצבאית שבראשה עמד אהרן חטר-ישי שהיה לפרקליט הצבאי הראשון.

מבנה ארגוני של הפרקליטות הצבאית

הפרקליטות הצבאית בנויה היררכית, ככל יחידה צבאית אחרת. הפרקליט הצבאי הראשי (הפצ"ר) מתמנה ישירות על ידי שר הביטחון בהמלצת הרמטכ"ל, לאחר ששימש כפרקליט צבאי לפחות שבע שנים. הוא כפוף פיקודית לרמטכ"ל ובעל הסמכות להורות על חקירות הקשורות לחיילי צה"ל, כולל חיילים בסדיר וקצינים. בפרקליטות הצבאית פועלות כמה יחידות מרכזיות:

□ **מחלקת הייעוץ והחקיקה** - המספקת ייעוץ משפטי קבוע לגופי צה"ל. למשל תשובות להליכים המתקיימים בפני בג"ץ, ייצוג עמדת הצבא, הצעות לתיקוני חוק בממשלה ובכנסת ועוד.

□ **מחלקת הדין הבין-לאומי** - מספקת ייעוץ משפטי לכל הגורמים בצה"ל הנזקקים להיבטי הדין הבין-לאומי, טיפול בעתירות לבג"ץ ובתביעות אזרחיות הקשורות למשפט הבין-לאומי. למשל, טיפול בדיני מלחמה, חובות הומניטריות של הלוחם, בקרת נשק, הסכמים מדיניים, שיתופי פעולה עם צבאות זרים ועוד.

□ **התביעה הצבאית** - בראשה פועל התובע הצבאי. מטרת התביעה הצבאית היא השלטת שלטון החוק וערכי משפט וצדק בצבא. יש בה שמונה חוליות תביעה האמונות על כל אזורי הארץ ויחידות הצבא השונות.

□ **הסניגוריה הצבאית** - בראשה עומד הסנגור הצבאי הראשי והוא מספק ייעוץ ושירות משפטי לחיילים ולקצינים שמעורבים בחקירה פלילית. למשל ייצוגם בבתי דין מחוזיים או צבאיים, בתי דין לערעורים ואף בית המשפט העליון. יחידה זו מספקת ייעוץ לחיילים ולקצינים העומדים לדין בפני בתי דין צבאיים לתעבורה, ייצוג חיילים המרצים עונשי מאסר, סיוע לחיילים העומדים בפני הליכים משפטיים ועוד. הסניגוריה הצבאית אינה מייצגת את הצבא, ולבוש המשרתים בה הוא אזרחי, על אף העובדה שהם קצינים בצה"ל.

□ נוסף על יחידות אלה, פועל בפרקליטות הצבאית בית ספר למשפט צבאי, שמטרתו הטמעת המשפט הצבאי ועקרונות שלטון החוק אצל המשרתים בצבא. הוא מקיים הדרכה, מחקר, ימי עיון, הכשרות והדרכות בכל הדרגות.

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

חשיבות איכות הייצוג המשפטי בהתמודדות עם חקירה במצ"ח והעמדה לדין צבאי

מדינת ישראל מאפשרת לחיילים לקבל ייעוץ וייצוג משפטי על ידי עורך דין פרטי, כמו כל אזרח אחר. הייעוץ והליווי של עו"ד צבאי נחוץ ביותר, כי מערכת השיפוט הצבאית שונה ממערכת השיפוט האזרחית. הייעוץ מומלץ במקרים של:

□ חקירת מצ"ח - מצ"ח היא משטרה צבאית חוקרת המשתייכת למשטרה הצבאית, והיא זו שמנהלת חקירות משטריות במסגרות הצבאיות השונות. תפקידי מצ"ח דומים לתפקידי המשטרה. כאשר חייל סדיר או איש קבע מעורבים בחקירה, ראשית הם יחקרו על ידי חוקר מצ"ח ואם יוחלט להעמידם לדין, יועבר התיק לפרקליטות הצבאית, כפי שתיק אזרחי עובר לבית משפט לאחר חקירת המשטרה. שם יוחלט אם להעמידם לדין או לא.

□ דיונים בבית הדין הצבאי - חיילים מועמדים כאמור בבתי דין צבאיים, ואם ימצאו אשמים ירצו את גזר דינם בבית כלא צבאי. מומלץ לקבל ייעוץ משפטי מעו"ד פלילי, באותה דרך שמומלץ לקבל ייעוץ משפטי באזרחות.

□ הליכים משמעתיים - אנשי קבע בצבא עלולים לעמוד בפני דין משמעתי בצבא על עבירות שביצעו במהלך השירות. אמנם לא מדובר בעבירה פלילית, אולם כמו כל ארגון אזרחי אחר הם עלולים לספוג עונשים לא קלים, כגון נזיפות, העברה מתפקיד ואף עונשים קשים כגון הורדה בדרגה.

הייעוץ והליווי של עורך דין המתמצא בחוקי המשפט הצבאי, מומלץ במצבים מגוונים:

□ הדרכה לקראת חקירה במצ"ח - ככל חוקרים אחרים, גם חוקרי מצ"ח מיומנים בשיטות חקירה שונות. מומלץ לקבל הדרכה לקראת החקירה במצ"ח, כדי להבין מה מהות השאלות שאפשר להישאל, מהם תרגילי חקירה, כיצד להימנע מהפללה עצמית והיבטים נוספים. הייעוץ כולל גם סימולציות והכנה נפשית לחקירה שאינה מעמד פשוט.

□ עבירות מין והטרדות מיניות - הצבא מתייחס בחומרה לעבירות הטרדה מינית של חיילים, ויש לקבל ייעוץ כיצד להתמודד עימן. הייעוץ והליווי מומלצים בין אם האדם מואשם בהטרדות ובין אם מדובר בחייל/ת שהוטרו ומועונינים לדעת כיצד מומלץ להם לנהוג. עצם היותו של הצבא ארגון היררכי מדגיש את האיסור לקיים קשר רומנטי בין מפקדים לכפופים אליהם.

□ עבירות סמים - חייל נורמטיבי עלול למצוא עצמו עומד באמצע חקירה רק כי השתמש בסמים קלים במסגרת שירותו הצבאי, אפילו חד פעמית. מומלץ ביותר לקבל ייעוץ משפטי כדי להבין מה התייחסות צה"ל למקרים אלה. לעיתים החייל הנורמטיבי צפוי לעמוד בפני חקירה צולבת במצ"ח, רק שכדי שיוביל את החוקרים לסוחרים הסמים שמחדירים את הסם לתוך הצבא. עבור נער/נערה בני 18-19 זהו מעמד קשה נפשית ועלול אף לגרום להם נזקים תדמיתיים באזרחות לאחר מכן.

כמו כן הסיוע המשפטי נדרש כדי לקבל הטבות ושירות מהצבא, כגון שחרור מהצבא, פטור משירות מילואים, סיוע בקבלת תנאי שירות תואמים למצב גופני או נפשי, תביעה כנגד הצבא לאחר השחרור בגין נזקים פיזיים או נפשיים ועוד.

הדין הצבאי סבוך, מורכב ומאפשר טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבים בהליך הפלילי יכול להוות שלב יציאה ממנו ולהיפך, מניעת יציאה ממנו. היועצות בעורך דין צבאי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך בייעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שיסייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטויות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. במידה וזמנת לחקירת מצ"ח או הוגש נגדך כתב אישום לבית הדין הצבאי, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.